

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

- Może pan nam wyjaśnić, jaką pracę musi wykonać seringueiro? - poprosił Tomek.
 - Najpierw wyrąbuje maczetą ścieżkę w gęstwinie leśnej. Czyni to w ten sposób, aby ścieżka wiodła od drzewa do drzewa i po zatoczeniu koła wracała do punktu wyjścia z obozu. Potem codziennie o świcie wyrusza w las, w odpowiedni sposób nacina korę na drzewach hevea, a poniżej nacięcia przymocowuje naczynie, w które ścieka sok podobny do koziego mleka, dający się wyciągać w długie nitki. Drugi obchód działki rozpoczyna seringueiro po południu, aby w wiadro zlać sok zgromadzony w naczyniach umocowanych pod nacięciami kory. Po powrocie z obchodu natychmiast musi stężyć sok, krople deszczu rozładniają bowiem mleczko kauczukowe i mogłyby zniweczyć jego całodzienną pracę.
 - W jaki sposób stęży się mleczko kauczukowe? Nie widać tu jakichś specjalnych urządzeń - zagadnął kapitan Nowicki.
 - Do tego celu wystarczają te jednospadowe daszki kryte liśćmi i wzniesione na drągach - odparł Wilson, wskazując kilkadziesiąt szalaszów w różnych miejscach obozu. - Seringueiro rozpala pod daszkiem ognisko i podsycza je orzeszkami palmy urucuri wydzielającymi szary dym, który pomaga w krzepnięciu mleczka kauczukowego. Seringueiro zanurza tak zwaną bolachę w wiadrze napełnionym mleczkiem, po czym oblepiony sok suszy nad ogniem. Czynność tę powtarza wielokrotnie, dopóki na bolachy nie utworzy się stężala, maczugowata masa. Podczas suszenia żółtawy sok kauczukowy czernieje od dymu. Stwardniałą czarną kulę seringueiro odnosi do magazynu, gdzie zbiory oczekują na transport do Manaus.
 - Wcale łatwy sposób na zdobycie fortuny - wtrącił kapitan Nowicki.
 - Nie zgodziłbym się z panem - zaproponował Wilson. - Praca seringueira nie jest łatwa ani bezpieczna. Tropikalna puszcza zazdrośnie strzeże swych bogactw (...), a biali spekulanci kauczukowi oraz awanturnicy walczą między sobą o cenny łup.

Alfred Szklarski, *Tomek u źródła Amazonki*. Wydawnictwo „Śląsk”, Katowice 1990, s. 171-172.

1. Cennym łupem, o którym mówi Wilson, jest:

- A) kozie mleko B) kora drzewna
 C) bolacha D) mleczko kauczukowe

2. Praca seringueira przebiega w następującej kolejności:

- A) rozpalenie ogniska, suszenie soku, zlewanie soku
 B) zbiór soku, rozpalenie ognia, stężenie soku
 C) wyrąb ścieżki, zlewanie soku, magazynowanie masy
 D) zbiór soku, lepienie kuli, suszenie soku

3. Sprzętem niezbędnym w pracy seringueira jest:

- A) wiadro B) nóż C) kauczuk D) bolacha

4. Przeszkodę w pracy seringueira stanowi:

- A) dzika przyroda B) deszcz C) drzewo hevea D) biały człowiek

5. Sprzymierzeńcem seringueira jest:

- A) ogień B) palmowy orzeszek
 C) przyroda D) klimat

6. Opisana w tekście produkcja odbywa się w:

- A) gmachu niewielkiego przedsiębiorstwa B) pod gołym niebem
 C) podzwrotnikowej dżungli D) rejonie suchej sawanny

II. NAUKA O JĘZYKU

7. Nieosobową formę ma czasownik w zdaniu:

- A) Słuchał muzyki patrząc przez okno. B) Poszedł tam, aby porozmawiać z dyrektorem.
 C) Widział ich, ale nic nie powiedział. D) Zawołano nas na obiad.

8. Partykułą jest wyraz:

- A) nasz B) niech C) chyba D) spoza

9. Prawidłowo napiszemy:

- A) poza tym B) w ogóle
 C) na pewno D) przede wszystkim

10. Imiesłowem przymiotnikowym jest wyraz:

- A) powiedziano   B) rozbito   C) ugotowany   D) myślący

11. Nieprawidłowo zbudowano zdanie:

- A) Gotując obiad, przypaliły się kotlety.   B) Zjadłszy lody, rozboleł go brzuch.
 C) Widząc wypadek, głos uwiązał mu w gardle.   D) Wróciwszy do domu, wreszcie odpoczęła.

12. Nieprawidłowo utworzono imiesłów:

- A) toczywszy   B) zamknąwszy   C) stłukłszy   D) zamiótlwszy

13. Zdaniem bezpodmiotowym jest wypowiedzenie:

- A) Zawiadamia się wszystkich o zebraniu rodziców.   B) Zaproszono nas na uroczystość.
 C) Nie umieliśmy tańczyć polki.   D) Padało przez cały miesiąc.

14. Prawidłowo jest wskazane (podkreślone) orzeczenie w zdaniu:

- A) Ta dziewczyna wpadła mu w oko.   B) Mój kolega zostanie sportowcem.
 C) Oni będą jeszcze rozmawiać na ten temat.   D) Te kwiaty są piękne.

15. Synonimem wyrazu *pedanteria* jest:

- A) skrupulatność   B) uczynność   C) punktualność   D) dokładność

16. *Niebieski ptak* mówimy o człowieku, który:

- A) lubi podróże   B) jest nieodpowiedzialny
 C) jest miłośnikiem zwierząt   D) żyje cudzym kosztem

III. LITERATURA

17. Zbyszko z Bogdańca zaatakował Lichtensteina, ponieważ:

- A) chciał spełnić rycerskie śluby   B) chciał pomścić krzyżacką zniewagę
 C) nie znał konsekwencji tego czynu   D) był młody i nierozważny

18. Aby odzyskać Danusię, Jurand:

- A) zrzekł się rycerskich atrybutów   B) uwolnił jeńców
 C) udał się do Szczytna   D) uprosił księcia Janusza o pomoc

19. Gatunkiem epickim jest:

- A) sonet   B) bajka   C) elegia   D) powieść

20. Wizytą w namiocie Achillesa Priam uzyskał:

- A) współczucie wroga   B) krótki rozejm
 C) przyrzeczenie pokoju   D) zwłoki zabitego syna

21. W eposie homeryckim występuje:

- A) inwokacja   B) wzniosły styl
 C) wszechwiedzący narrator   D) wiele rozbudowanych porównań

22. W drodze do Itaki Odyszeusz spotkał Polifema, który:

- A) ściągnął na niego gniew bogów   B) pożarł jego towarzyszy
 C) uwięził go w swej pieczarze   D) rozbił jego statek o skały

23. Roland nie zatrafił w róg, gdyż chciał:

- A) ocalić własny honor   B) przekonać wroga o swej sile
 C) ocalić króla   D) okazać pogardę Oliwierowi

24. Tematykę rycerską zawiera utwór:

- A) „Romeo i Julia” W. Szekspira   B) „Pieśń o Rolandzie” A. Mickiewicza
 C) „Krzyżacy” H. Sienkiewicza   D) „Pan Tadeusz” A. Mickiewicza

25. Powieścią historyczną jest utwór, w którym:

- A) bohaterami są postacie znane z historii
 B) autor przedstawia zdarzenia wykorzystując stare kroniki
 C) nie pojawiają się postacie fikcyjne
 D) ukazane są prawdziwe zdarzenia z dawnych czasów

26. Pieśnią jest utwór Jana Kochanowskiego pt.

- A) „Muza”   B) „Czego chcesz od nas, Panie...”
 C) „Serce roście”   D) „O doktorze Hiszpanie”